

RMK. I.

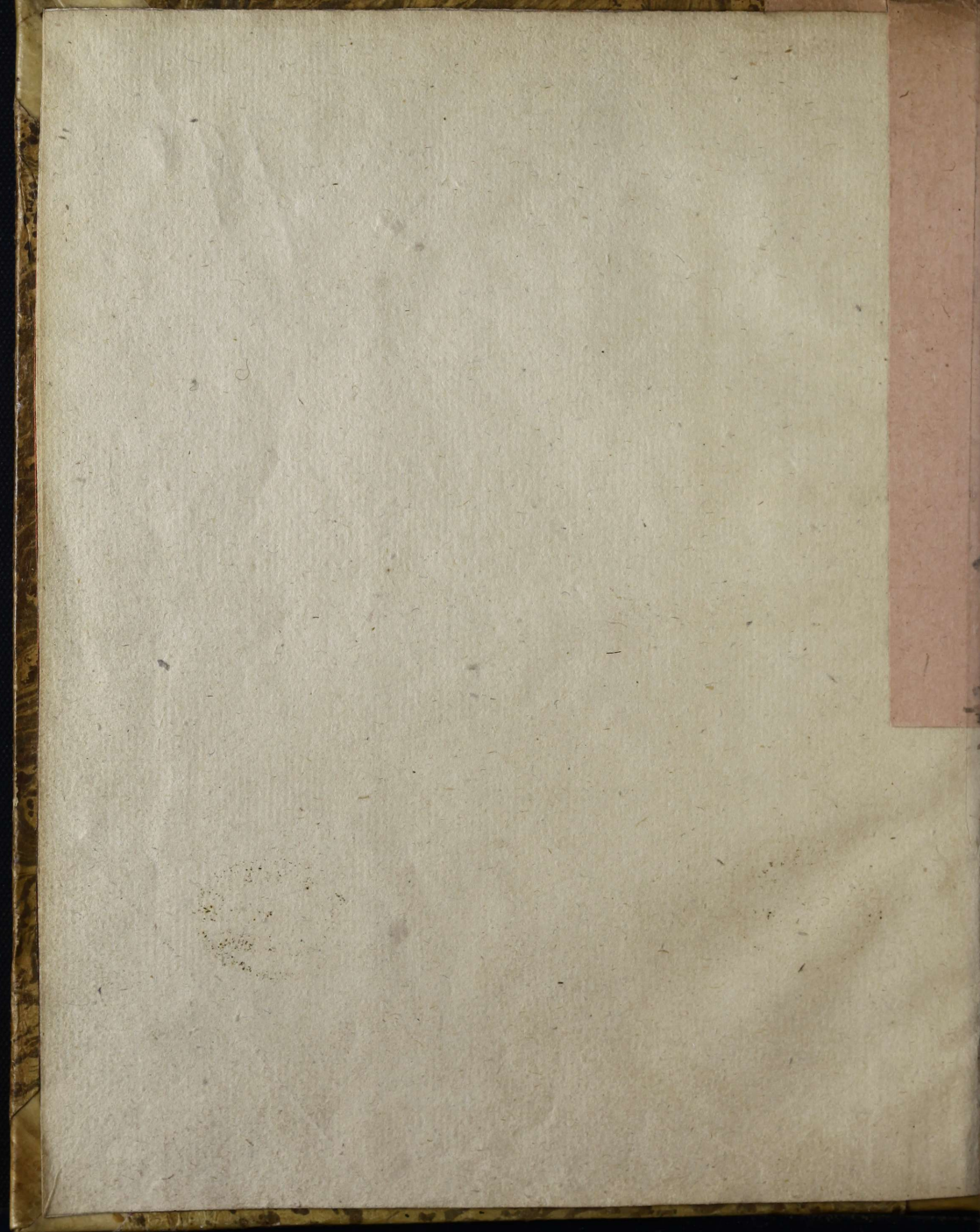
796

The image shows the front cover of an old book. The cover is decorated with a marbled paper pattern in shades of brown, tan, and gold. The pattern consists of swirling, organic shapes. The cover shows signs of age, including some wear and discoloration. A small, rectangular, light-colored label is affixed to the upper left corner, containing the text "RMK. I." and the number "796". A small, dark, rectangular label is visible at the top edge of the image, partially obscured by the main cover material, with the text "RMK. I. 796".

B.M. L.I.

796.

796

A Z
S O N A K
D I T S I R E T I R Ő L V A L O
M A G Y A R R Y T H M U S O K.

à Johanne B. Szentmartoni.

Nota: *Meg adgya még Isten örömet, &c.*

Ez mellé adatott az Áts Mesterek ditsireti-is.

Lőcsén, Nyomtattatott 1647. Esztendőben.

EPIGRAMMA.

Ad Reverendum Dominum Johannem Szent Martoni, Ecclesia unitaria Colosienſis Pastorem concinnum, nunc verò Laudes Salis modulantem.

CALLIOPE Musát dítſírték régenten,
Mesterſége mert volt az bölts éneklésen,
Sok Poéták penig az ékes verſeken,
Dítſíretet nyertek mint szép mesterſegen.

Magyarok közöſt is jó híres Pſallíſtát;
Hallottunk egy jeles Uri fő Balaffát,
Az után Rimait Enekek lauruffát,
Ertettünk illyen két Magyar fő Poétát.

Immár ezek után moſtani űdönkben,
Nyomorán kik tengünk ez bajos életben,
Izetlen ſavanyul ne élénk mindenben,
Sőt uyságot látnánk néha dolgunk közben.

Szent Martoni Jánost illyen ſzűk ſegűnkre,
Ez ſeculum nekünk Poétának ſzűlte,
Hogy szép uyságokat köztünk énekelne,
Dolgaink közt azzal uyságot ſzerzene.

Apollo ha lantját ſok notákra verte,
Orpheus énekit szépen helyhez tette,
Szent Martoni is ezt lám mind meg-mívelte,
Lantjának énekit hogy ha ki íſmérte.

Amaz erköſttelen Tékozlo Fiunak,
Az ki példa lehet moſtani Iſfiaknak,
Atyák is kik ónak kedvet roſz fiaknak.
Innét mely szép példát vegyenek magoknak,

Szent Martoni János ezt éneklő lantján,
Okoson formálta értelmes Rythmusan,
Mellyet nem éneklet senki ilyen formán,
Miként Szent Martoni ez Poësis úrtján.

Vízont mindeneiktől mire betsültetik,
Amaz fekete vas semminek tartatik,
Mert az Czigánok-is lám mind azt pengetik,
Fertőben az sárban forog, s-nem kiméllik.

De János Poëtát olvastodé erről?
Arany és drága kő hozatik meszsűnről.
Bővölködgyél azzal, de légy-el vas nélkül,
Nyomorultán élnél világban ánnélkül.

Azért az vas hasznát szép Magyar versekben,
Szent Martoni írta, Poësis énekben,
Magyarok közzéjött tőlle mestersejben,
Melly fokáig fenn áll jó emlékezetben.

Sőt az fejünk felet fennlő, szép egekhez,
Ez életben ki jár leg közelb Istenhez,
S-cz halando testben mennyei felséghez,
Ki megyen közeleb fel az fellegekhez.

Ez János Poëta meg-tanít ezekre,
Hogy ha rá találnál egy szép énekére,
Az kit ő ajánlot az Acsok nevére,
Hogy mikor fel hágnak tornyok tetejére.

Akkor az Istenhez leg közelb űk járnak,
Nalunknál fellyebben olykor fenn foragnak,
Felhők között néha ott furnak faragnak,
Istenhez nálunknál közeleb fel-hágnak.

Vízont ezen Acsok nagy tudománt birnak,
Xerxest-is erővel néha el-haladnak,
Mikor nagy vizeket gáttal szorongatnak,
Szokot folyásabol más felé fordítanak.

Mert az Hellepontust Xerxes meg nem bírta,
Páltzával békoval noha kalodászta,

Acs Molnár az Dunát de meg-holdoltatta,
Egy gáttal mikoron más felé tsaptatta.

Illyen tragoeédiát kívánnálé tudni?
Ez János Poëta ne szánd-meg szerzeni,
Hogy ha nem restelled verseit olvasni,
Kész ezekről néked uyságot mutatni.

Mind ezeken kívül az szép Vadászatot,
Valakik szeretik ezt az mulatságot,
Szent Martoni hagyott erről-is uyságot,
Mellyel sok Urfinak szerzet vidámságot.
Sok bűnnel meg-terhelt emberi nemzetnek,
Az Isten irgalma mely szükség mindennek,
Lábaihoz azért az időzőitőnek,
Valaki borulhat az édes Mesternek.

Maria Magdolna példáját követvén,
Sok terhes bűnétől semmit nem rettegvén,
Botsánatot nyerhet üdvőzítőnk térdén,
Bár világ bűnével légyen meg-terhelvén.

Illy Proplastes autort versel énekelni,
Szent Irábol erről historiát írni,
Magyarok között most kit tudnál ismérni?
Ezt-is Szent Martoni meg-tudta mivelni.

Erről-is szép példát ez János Poëta,
Ekes lantján verset néked írva hatta,
Maria Magdolna dolgát így formálta,
Historia módon ékesen ki írta.

Ezekon kívül-is Urak haláliról,
Az üdőnek köztünk sok változásiról,
Menye sok szép irást hagyot sok dolgokrol,
Hogy annyi most nem költ Magyarí pennátol.

Eneklő Musait mind őszve hordani,
Edgyenként nem győzőm most elő számlálni,
Tallért vagy aranyat ne szánd néki küldni,
Részeltet ezekben meg-tudgya mutatni.

Immár

Immár utollyára hogy ha ki nem tudná,
Avagy meg-gondolni csak nem-is akarná,
Az Só nemes izit semminek tarraná,
Ez János Poëtát im itt meg-láthatná.

Eszrendők forgási tiznél többek multák,
Három tisztem alatt hogy sok Sót ki vágtak,
Thordán, és Coloson, Széken töllem hordtak,
De ennye hasznait töllem reytve voltak.

Az Só nemes izit innét meg-érthetni,
Az nélkül az Magyar roszszul tudna élni,
Leg jobb izit penig ha akarnad tudni,
Az Fiscus tárháza meg tudná mondani.

Az Olvosó azért János Poëtatul,
Fogadgya jó kedvel vegye mulatságul,
Isten-is éltesse hogy mást is uyságul,
Ez után-is irjon s-olvassuk Országul.

*A Michaële Thuri,
nunc Camerario Colosien.*

LAVDES SALIS.

*Quas Generoso Dno: MICHAELI THURI de Thorda,
Camerario Fodinarum Colosiensium fidelissimo, dat dedicatq; Autor
Johannes B. Szent Martoni. Anno, 1645.
die 8. Decembris.*

AZ én ekém penna pappyrosson szántok, ha ki töllem mit vár abbol az mit tudok, én atra termettem tsak örömet adok, azért halljátok meg egy éneket mondok:

En az vasat régen erőssen ditsírtém, noha vasat soha egy iznit sem őttem, só nélkül peniglen tsak egy nap sem lőttem, szép emlékezetit most előmben vőttem.

Tizenkét esztendő el-forgot az olta, hogy az Colosi Sóót inyem meg-kosztotta, jo hirit meg-irni akartam gyakorta, hol bú, hol betegség velem el-hagyatta.

Most penig hogy egy kis egésségem fordult, az békeesség hirrel szivem-is meg-vidult, az jo Sónak izi nyelvemen meg-mozdult, pappyrosson téntám pennám-is meg-indult.

Illyen rendben azért jo Sót állatom: Ditsíretes hasznát előszőr meg-írom, mely gondal vágják ki az után meg mondom, mind az által mely bő végre meg-mutatom.

De az jo Sóón értem az Erdélyi szép Sóót, meszsze Országokra jo hirrel budosot, avagy ha lelhetni világban hasonlot, termést nem tsinálnánt erőssét,állandot.

Valamikor ennek mássat találhattyuk, én nem irigykedem bár jo Sónok mondgyuk, az só titulussát éppen reá adgyuk, ha meg érdemlette bátor rayta hadgyuk.

De az mely Sóót tenger habjából tsinálnak, avagy főzöt földből ki szűrnék s-meg őltuak, nem mondhatom én azt illyen kedves Sónak, mint az mellyet nállunk az Aknábol vágnak.

Oly nagy ditsíreti vagyon az jo Sónak, hogy az ábrázattyá az jo ranitonak, bizonyság bőruje Evangeliumnak, az mint beszédéből érthettyük az Urnak.

Szent

Szent űdvőzítőknek áldot szép szovaji, hogy az Apostolok az földnek Sovaji, az tanító rendnek nyilván az jóvaji, hasonlatosok mint az Sónak hasznaji.

Mert minden éteknek mint az Só az izi, mind az egész közösség az tanítót nézi, ha jó példát mutat az mit mond el-hízi, különben, az mit hall csak haza sem viszi.

Szent Pál Apostol is arra tanít minket, hogy Sóval meg-hintjük az mi beszédinket, melyben az szent jámbor arra int bennünket, hogy az szollásban is meg-tartsuk izűnket.

Régen ha az kútnak forrása meg-vesztet, hogy az italából halál következhet, meg javult, ha jámbor abban Sót vethetet, szent Eliféus is nám ugy tselekedet.

Zoroastres felől Plinius azt írta, hogy az nagy pusztákat az mig által járta, hűz esztendőket alatt az Sós lánytot rága, nem betegeskedet, nem kenték gyakorta.

Nem sok Ország vonszon ebben velem vizszát, örölylenek buzát akar mely szép tisztát, igen fejez lisztből dagaszszanak téstát, hogy jó kenyér légyen annak az Só izt ad.

Ha Sóhoz szokot nép megyen Ráczi Országban, akar mely földtalan idegen városban, tsömör miat szál bé sellye szobájában, vagy sárga betegen tér meg-házájában.

Só nélkül nem tudnak tartani étkekkel, hanem ha kínálnak leves gyümölcsökkel, eperjél, szederjél, tserefsznyével, medgyel, szilvával baraszkal muskotály körtvélyel.

Az éhezhet Deák meg nem válogattya, az maradék étket kedvest mártogattya, de az földtalan kápat csak meg-tapogattya, ha meg nem főshattya fazakában hadgya.

Kerefs egy tyukmónyat súsd meg bár te magad, de ha meg nem főzod az torkodon akad, meg ne betegedgyél, az földtalan meg ne ragad; mert felek hogy gyomrod erőssen meg-dagad.

Minden Czéhesek közt vagyon Mester Remek, mellyel bizonyították hogy mives emberek, de az Szakátoknak az igaz Remek: ne legyen igen sós se földtalan étkek.

Görliczét, galambot, fogoly madart, pávát, Tuzokot, verebet, fű-

bet, fűret, harist, puykát, Tyukot, ludat, réczét, szántok à madar-
kát, Császárit, faytyukot, fordélt, kappant, szárcsát.

Kophalat, pifztrangot, posart, habarnitzát, Fejér halat, sűllőt,
kővihalat, hartsát, Semlinget, menyhalat, heringet, galotzát, Tzom
pot, retykét, karázt, márnát, csukát, vizát.

Meg hizlált sertésnek kellemetes hufat, Berbétseket, borjut,
juhoknak báránnyát, az fejős marháknak jo tejét, szép vaját, Szar-
vast, őzet, nyulat, űkőr hufnak ragját.

Salátát, ugorkat, petreselymet, répát, Borfót, lentset, kasat,
minden fele hagymát, szép fejes káposztát borkövet, riskáfat, Na-
ranttot, kapornyát, murkot, tormát, almát.

Erzetet, nádmézet, confreytet, mondolát, az jo Sáfrány tet-
mő baynotznak határát, szekfűnek, győmbérnek, minden gazdag-
ságát, add szakátsnak borfos szeretsen Országát.

Vedd-el az Sóót, tölle s-eleyti az kalánt, Só nélkül jo étket
egy szakáts sem tfinált, Sótalan étekkel ha mely gazda kénált, ott
az vendég mászfizor igen kedvetlen hált.

Az Sónak nagy hasznát az gyermek-is érti, mert ha kezét avag'
lábait meg-sejti, Sós kenyérbelet kér azzal bé kötteni, annak az
fájdalmát gyorsan el-seleyti.

Az fő Astrologus meg-tsalatkozhatik, az Kalendarium mert
ha olvastatik, tiszta napot igr, s-nagy első érkezik, néha sok első
mond, s. mind estig nap fénlik.

Kősfel egy darab Sót edgyik gerendára, vizzel kezd tsepeg-
ni nedves idő táyra, de mikor az idő meg-fordit szárazra, egy tsepp
viz-is akkor nem ragad az Sóra.

Az edgyes vadász-is nagy hasznát veheti, mert mikor az szar-
vast meg nem kerülheti, széna buglya mellé az Sót helyhezteti, rá
megyen az Szarvas könnyen meg-lőheti.

Nagy Duna vizében sok szép halat fognak, nekünk tsak ab-
ban jár az kit jól meg Sónak, mert ha tokor, vizát, sotalanul had-
nak, szatorfok számára tsak otthon sorvadnak.

Hasznos az feredés az emberi testnek, nagy könnyebseget
hoz szegény betegeknek, azért vagyon hire Gyogi feredőnek, nagj
emlekezeri az Varadi viznek.

El-ha-

El hagyot aknáknak vizeit tekintsed, meny-belé nagy bátran bár ki se merítsed, dolgok tudásában ott léssen uy kintsed, nem mégy alá benne bizonynal el-hidgyed.

Soha ne üss abban bár semmi hábotskát, tsak az fejed alá tégy egy fűrészf deszkát, szivedben peniglen végy bátorságotskát, hanyottá fekűvén kaphatsz egy álmostkát.

Aknák Sós vizében én sokat ferettem, meg-sorlot tzérnára egy patkot kőröttem, az viz fenekére alá eresztettem, száz harmincz singni volt az hol én meg-mértem.

Ilyen mélyfég hátán ufzás nélkül járni, sem hajot sem hidat, rayta nem tfinálni, nem kitfin dolog ám erről gondolkodni, haszna felől penig ezt tudom mondani:

Erős hideglelés forgot egykor raytam, az dorgo aknára tsak alig ballagtam, sok feredés után hogy haza jutottam, érelt italt fogván mindgyárt meg-gyogyultam.

Sok nyavalyák ellen hasznosnak talállyák, az kőszvényes lábat hév sóval párollyák, erős lovak, juhok, iga vono marhák, zöld pásitot éven az Sót ugyan marják.

Egy nyelvel az Sónak hasznát ki mondani, világ négy szegiről össze szedegetni, mind egy árnyék alá nem lehet hordani, azért az első részt ebben fogom hadni.

SECUNDA PARS.

Mivel penig az Só ditsirettel hasznos, az földből ki vágni őtet igen bajos, noha elég vagyon, de az helye ritkos, velle baylakodni felelmes, halálos.

Az mély földben az Só mint az havas ugy nő, néhul igen lement az Nap fenyő élet, néhul őt singnre mi szemcink előtt, sok helyt közelyebb is az föld szín felé jő.

De azért az mig ő az föld határa jut, az szegény Só vágo utánna sokszor fút, az proba lyuk igen veszedelmes mély kút, kik áfsák, halálok, sokszor eszékbe jut.

Néha nagy darab föld az szoros áfásból, zugya szakad alá az

lyuk oldalából, vért ont az mivecnek meg-fáradt tagjából, bádgyadva vonszak ki kőrélen az lyukból.

Sőt állandó aknát nem mindgyárt találnak, sokat az víz miatt kételen el-hadnak, vagyki sok költsége vagyon az aknának, az mig derekafon belőlők Sót vágnak.

Igen sok szolga kel pedig ő melléje, az bölts elme közel bal-lagjon feléje, az Só vágonak-is légyen jó ereje, igen nehéz az Só, ba-jos emelnie.

Az szép Deákság is szolgál az aknáknak, Deákul kell tudni az Kamora lspannak, számot az maglást nem is adhatnának, De-áktalanoknak ha találtnának.

Az jó Kőtel-gyártok, és az gyertya mártok, az jó hám tfiná-lok, az sendely faragok, fejszével fúróval, nagy bárdal az Atsok, aknáknak szolgálnak az erős Kovátok.

Az jeles Sóvágók egész társasággal, aknáknak szolgálnak e-rős fáradsággal, ugyan meg-küzdenek az nagy kemény Sóval, sok-szor munkájok-is elegy koporssal.

Mert némely Sóvago az aknában talált, igen véletlenül rettenetes halált, kit az le eset Só mikor-gyon talált, egy szempillantás-ban ez világtól meg-vált.

Az Laytoráról is némellyek le esnek, az nagy mélység miatt mert meg-ijetkeznek, az mozgo Laytorán avagy el-szédülnek, szörnyű halálokkal az aknában dőlnek.

Mikor ezer öt száz hatván hatban irtak, Coloson egy aknát még akkor tfináltak, az üdőtől fogván abból mind Sót, vágtak, gondold-meg azolta mely mélységet váytak.

invenit Az mint én érettem ötven két ölnire, ennek az mélysége bé-hator az földbe, csak belé nézni-is ilyen mély verembe, nagy pos-dulást szerez az ember szívébe.

Azt mérem mondani bátorsággal s-nyilván, találnék oly em-bert az Varmegye táján, hogy száz ház jobbágyért a szerentse szár-nyán, aknába nem menne az mozgo laytorjan.

Az Sóvago pedig éyjelis le megyen, az ő fertályának hogy héja ne légyen, hogy az fizetésre mikor elő megyen, kalodázás-nél-kül bérben fel vegyen.

Nints.

Nints ilyen nagy dolog hegyben az kapálás, az nyári kaszálás sem széna takarás, aratás, sem tsiplés; sem az buza szórás, minden dolgozásnál nagyobb az Sóvagás.

Még is ennél soha oltsóbbat nem vesznek, próbálják még az kik menyegzőt szereznek, kilentz pénzára Só husz asztal vendégnek, igaz elég léfszen kit fel sem főzhetnek.

Tiz pénzára jo két meg-sült tyukmonyra, könnyen felvehetni az szomjogyomorra, tiz pénzára Sót, (vigyék bár próbára,) nem főzhatni mind fel tiz ezer tyukmonyra.

Ha pedig most nekem valaki így szolna: Im hallom az Sónak hogy vagyon sok haszna, igen bajos pedig vágásra az akna, oltosága tehát az Sónak hogy volna?

Hald-meg, az kérdésre ilyen az felelet: minden országokat Isten bővösinhet, gazdag tárházából mind ez világ élhet, onnat nemzertünk is az Sóban merithet.

Némely országokat bővösinhet borsal, velentzét Czitrummal pomagránatokkal, Anglianak földét kies Rozmarintal, Transylvaniát is meg-áldotta Sóval.

Szép ditsiretiről ez nemes Erdélynek, Musaim bővebben énekelhetnének, mert nyilván ez tárfa Chana am földének, de mostan szemeim csak az Sóra néznek.

Jöllehet Cyrene földén sok Sót irnak, úgy hogy Kuñyotskát az Sóból tsínálnak, itt nállunk tornyokat Sóból rakhatnának, de puszta titulus nem kell mi hazánknak.

Erdélynek állását ha consideralom, az jo Sónak erit magamban számlálom, oly igen gazdagnak ez földet találom, nagy részre ez Ország Són fekszik azt mondom.

Sok helyen találni Erdélynek határán, igen bővön termet Coloson és Thordán, sok vagyon Délen is, széken, és viz-aknán, Görgény vára mellett, s-Paraydon, Só falván.

Ne tsodallya tehát ezt az emberi szű, hogy sok haszna vagy ő, gond vágni, s-még is bű, mert az mellyik áldás reánk Istentől jű, oly sok mint tavaszszal az sűrűn jőt zöld fű.

Ez Országának pedig kegyes Fejedelmi, nem akarják árrát az

Sónak nevelni, hogy ha mely nemzetiség ebben akar venni, kevés pénzzel sok Sót tudgyon haza vinni.

Derék Sokadalmot járy-meg ez Országon, sohűt egy vég Abát nem vész egy Talleron, őt, hat, kő Sót penig az gazdag Portu-son, válogatva adnak annyi számuárron.

Egy Tallér árra Só nagy tereh hat Rátznak, kiket az hajoban ugyan nyegve raknak, melyet értetlenül ha drágának mondnak, azokat mondhatni háládatlanoknak.

Menny az Patikában mit vész egy Talleron? Egy kis purgati-ot adnak egy arannyon, batkányit sem használ néha az gyomro-don, az Paticharius mosolyog kinodon.

De mikor az Sónak mennek gyűkerére, hol nem hordgyák pénzért az Maros szélire, Tizen-nyoltz Sót adnak akkor egy Gra-cire, az Bogaritzáknak öreg szekerekre.

Hát ha szeme akad millyén vagy Forgáts Són, hamar hozzá juthat igen könnyen, s oltson, az szegény lovaknak egy kis zabot nyuytson, hat poturán akar egy szekérral váltsón.

Hát Kamora Ispan vagyon ez Országban, kik mind éyjel nap-pal vágatnak az Sóban, hogy el-terjedhessen széllyel ez világban, szomszéd Országoknak had jussón az Sóban.

Az kegyes Istennek nagy irgalmassága, az Fejedelmeknek ke-gyelmes josága, az tisztviselőknek szorgalmatossága, hogy senki-nek az Só itt ne legyen drága.

Holot azért érted az Sónak nagy hasznát, sullyosnak, bajos-nak, tudhadd is az aknár, az teremő Urnak, ki bőféggel Sót ad, háladással nevét dicsűrje szived, szád.

Az Sónak hasznáról mikor gondolkottam, ezer hatszáz felet negyven ötben irtam, Karátson hovában végére jutottam, vedd jo-neven töllem Thuri Mihály Uram.

V E G E.

SS*SS

AZ MALOM, ES ACS MESTER.

Ségnek Ditséretiről való Enek.

Az Vas Enek notájára mond.

M Inap indulék egy fel tőt utamra, utamot vesztvén, juték egy nagy partra, hogy szemeimet vetém az habokra, lo-
vamrol mindgyárt szállék az pásintra.

Meg-ismérem hogy utamot el-hattam, az járt ös-
venyről más felé távoztam, noha ez vizen sokszor által voltam, de
vezér nélkül más-szor ott nem jártam.

Mint hogy ruhástol nem szoktam feredni, Icarus rendin sem
akarnék úszni, az parton penig dísztelen napolni, gyorsan akarék
azért által menni.

Egy hosszú fával az vizet meg mérém, annak fenekét de én
el nem érém, magamban azért posdulva itilém, hogy belé halva fe-
nekét el-érném.

Szorgalmatoson által nézék rajta, valami formán valaki ha jár-
ta, akkor egy ember tul nékem kiálta, hogy fellyeb menék s-majd
rév hajot hozna.

De három órát még várakodnom kell, mert követ útven az
hajo törőt-el, az malom mester most nagy sietfeggel, faragja furja
hogy ne romollyon-el.

En-is felelek ennek beszédére, kéréim-is őtöt nagy emberse-
gére, hogy emlekezzék jo igiretire, mert nints sebemben mit en-
nem ebédre.

Az mint meg-hagyá viz mellett fel-menék, egy bokor alat az
pásintra ülék, egyedül lévén alunni nem mérék, elmélkedéshez
kedvem ereszkedék.

Gondolatom lön tsak azon dologrol, erőss vizeken való járá-
fokrol, malom mesternek mély tudományáról, gát kötésekről sok
faragásokrol.

Az miglen azért ott az hajot vártam, az három órát heában

nem hattam. az mely dologrol addig gondolkottam, pennámost fogva, ilyen rendben irtam:

Sok szép műveket az farago rendnek, nézd elméjeket az Acs embereknek, tsudáld erejét az Malom mesternek, mert Isten után parantsol az viznek.

Mikor ez világ bűnben borult vala, vizözönt reá méltán az Ur hozná, az emberi nép hogy mind el ne fogna, Acs műre Noët Isten tanította.

Szorgalmatoson az Bárkát tfinálta, mérte, faragta enyveszte és furta, szép háza népit abban szálította, az Acs mű által Isten meg tartotta.

Noha az nagy viz tizen öt öt singel, minden hegyeket havast haladot fel, Noë Bárkája még-is nem merült-el, szárazra vötte Isten az Acs művel.

Mikor Salomon Istentől értette, az szent Templumot építeni kezdte, az műveseket hogy őszve kerefte, harmincz ezer volt farago rend között.

Hetek számára azokat osztotta, az Lybánusra fel-igazitotta, nagy Cédrus fákat erőssen vágatta, az Ur Templumát szépen tfináltatta.

Tiz száz ezer volt Xerxes Hadi népe, az erőss Tengert igen fenyegette, békot vetet rá, erőssen meg-verte, ez kevély Király tengert meg nem győzte.

De az Acs mester mély tudományával, gyakor méréssel eszes vágásával, fejszével, bárdal, öreg furujával, birni tud az nagy vizek habjaival.

Jo feysze lévén Malom mester karján, vizekre megyen az Dedalus szárnyán, utat tfinál ő az mély tenger habján, tombolya megyen Tisza, Duná hátán.

Lantzot köt gárbol az sebes vizekre, hogy ne mennyenek szabados ősvenyre, deszka közt viszi az Malom kerékre, hogy az nagy követ meg-perditse lisztre.

Sok szegény árvák az nagy drágaságban, meg-maradnak ám az jo Malom házban, az Malom mester ha lészen markában, az ehczőknek ad az Malom porban.

Nagy

Nagy tisztességben tartom az faragást, ez eleiben tészem csak az szántást, az szántas után bizony nem lelek mást, ki meg-haladná haszonnal az Acslást.

Sőt az szántás-is nem lehet Acs nélkül, mert az szántó vas gerendely fában ül, tudgyuk peniglen hogy minden embertől, járom téfola, jó eke ki nem sül.

Az Kőmivesék házakat ha raknak, az héjazását meg-hadgyák az Acsnak, nem-is mondhatni addég egész hásznak, míg az faragok ott nem kolompoznak.

Az míg az lélek köteles az testhez, semmi rend, közleb nem mehet az éghez, mint az Acs mester torony tetejéhez, ragazkodik az magos fellegekhez.

Torony gombjára mikor fel kezd menni, és az tetején látszatik mozgani, szörnyű dolog azt innen alól nézni, az fel nézőknek szivők kezd dobogni.

De akkor az Acs nagy erőssen remél, Isten dolgáról csak magában beszél, nem árt ő néki hirtelen jutot szél, az Isten velle s-le eséstől nem fél.

Mikor fok ember kerüli az tüzet, igen rettegven az erőss hideget, az Malom mester akkor az nagy jeget, fejszével vágja tapodván az vizet.

Jo Molnárral az Malom kereket, jégből ki vágja hogy érteszen lisztet, így az ki tegnap mind estig éhezett, lágy kenyeret má kezében vehet.

Tiasztalosok, s-ti hasznos Kádárok, csztergárosok, jámbor Kerékgyártok, ez egész földön fából kik faragtok, az Malom mester legyen Hadnagyotok.

Mert igen gyorsan meg szűnik mivetek, mihelt fogytára jut az kenyeretek, Malom mesternek szépen beszélgettek, kész buzátkból lisztet adtínéktek.

Az fazakasnak, s-az fűsűgyártonak, mivek morsáját add az szemét dombnak, de az forgátsa az farago Acsnak, serény fővést ad fazékban az husnak.

Az nagy égh alatt, s-az kerek föld hátán, valakik laktok, hidgyétek

gyétek el-nyilván, Malom mesternek s-az Acsook munkájan, min
nyájan élünk ezek fáratságan.

Acso műnek hasznát még az vak-is láttya, annak jó voltát a
néma kiálttya, még az síket-is dít síretit halltya, kellemetesnek pen
nam-is az írja,

Valakik azért Hidon s-ha jon jártok, kenyeret, s-cipót vala
kik haraptok, Malom mestérről jól gondolkodgyatok, Istentől ál
dást néki kívánnyatok.

Az ezer hat száz, és az negyven negyben, szent Jakab hava
második hetiben, egy Malom mester Colosvár-megyében, erre
kért engem, s-ugy attam kezében.

V É G E.

